

Llibre il·lustrat Àngel Burgas & Ignasi Blanch

Música terrenal

Vet aquí un d'aquests àlbums que en podríem anomenar *totals* i que, de tant en tant, ens agrada comentar. Àlbums que, a més a més d'un text, unes il·lustracions i, en aquest cas, també una música, tenen un valor afegit d'esperit diguem-ne pedagògic més que no pas divulgatiu. Kalandraka, aquí a través de la seva filial catalana Hipòtesi, ofereix una interpretació completa d'una obra mestra de la creativitat. Ens acosta *Les quatre estacions*, d'Antonio Vivaldi (1678-1741) i ens ajuda a entrar-hi (pensem que a tots, no només als nens i nenes) a través d'una narració descriptiva, d'unes il·lustracions atmosfèriques i lluminoses, d'una interpretació cuidada cedida per EMI amb una primer violí prestigiosa i unes ressenyes biogràfiques de tots els participants.

A través de les evolucions d'un esquirol de pell vermella que apareix a tots els dibuixos, el lector/espectador/oient recorre la terra en què viu i que, al llarg de les estacions de l'any, es veu afectada pels canvis en el clima, les activitats dels seus pobladors, l'evolució natural de la seva vegetació i el tràfec cíclic de les anades i vingudes dels animals que hi fan estada.

A cada fragment en prosa (a cada dos com a màxim) s'hi refereix un dibuix d'Uberuaga i un fragment de les peces musicals indicada pels moviments i el minutatge que l'oient pot seguir gràcies al disc compacte adjunt. Emilio Uberuaga, amb els seus paisatges aquarellats i les seves formes amb guaix més espès resseguides a llapis, ens ofereix disset moments que són espai i temps a la vegada (són màgics la caiguda de tarda a l'estiu, l'acabament d'una cacera a la tardor i la

tempesta de neu a l'hivern) i quatre composicions anunciadores de cada estació més abstractes, més lliures, en què homenatja Matisse, un dels seus pintors preferits.

El petit esquirol vermell és el punt de referència. És el que rep la pluja primaveral, el que olora les primeres flors, el que busca refugi dins de l'arbre quan arriba el fred. El petit esquirol vermell és el nen que prem el *play* del CD alhora que obre el llibre i mira com és la terra, com és l'ordre

lògic i natural de les coses; el petit esquirol observa la gent que envaeix la terra per tenir-ne cura, per fer-la malbé o per aprofitar-la. Escolta i prova de distingir tot allò que Abad Varela, cap del departament de Divulgació Musical en l'Orquestra Simfònica de Galícia i director del seu programa educatiu durant molts anys, li indica que batega al ritme de les notes que va escriure Vivaldi per lloar, gràcies al seu talent, el bell lloc i les belles coses que no va construir l'home. *

Les quatre estacions.
Vivaldi
Text: José Antonio Abad Varela
Il·lustracions: Emilio Uberuaga
Traducció: Joan Barahona
Editorial: Kalandraka-Hipòtesi
Barcelona, 2012
Pàgines: 48
Preu: 23 euros

Dues il·lustracions d'Emilio Uberuaga

MESTALL QUE VIANDA

LLUÍS LLORT

De gran vull ser científic o, si més no, simpàtic

Fa temps que em balla pel cap que els científics tenen una visió del món (dit com un tot) molt menys dramàtica que, per exemple, la majoria de novel·listes, de cantants de balades o de cobradors de peatges. Aquella càrrega de transcendència amb què molts poetes ens venen els seus versos o molts pintors els seus quadres, els científics l'alleugereixen fins a termes més equilibrats i racionals.

El genetista David Bueno (company de suplement i de diari) és un exemple de científic rigorós, gran divulgador amb premis europeus que ho corroboren i persona amable i de conversa agradable. Sonia Fernández-Vidal, física i autora de dues novel·les juvenils d'èxit (*La porta dels tres panys* i *Quantic Love*, de La Galera) té un perfil semblant, és generosa amb els somriures, com Salvador Macip, de qui només cal visitar el web personal per adonar-se que es pot combinar la investigació sobre el càncer i l'envelliment amb el bon humor i la literatura més lúcida i fantasiosa.

La Magrana ha publicat la traducció de Joan Solé d'un important assaig de Bill Bryson, *Breu història de gairebé tot*. És un volum de 550 pàgines en què el periodista (nascut el 1951 als Estats Units, però britànic per voluntat pròpia, podríem dir) ens ofereix una visió de tot de temes científics des del punt de vista del neòfit amb ganes d'aprendre. Hi està tot documentat i hi ha unes extenses notes, bibliografia i índex analític.

De Bryson, no en sabia gaire cosa abans de rebre aquest llibre, ho admeto, però a les fotografies seves que trobem al Google sempre somriu, o fins i tot riu. O és un home de cor alegre o el fotògraf és Chiquito de la Calzada. En aquest cas escriu sobre temes de fondàries abissals, però amb aquella relativitat científica que comentava més amunt. Ha escrit llibres de viatges, de lingüística, de ciència i, entre altres activitats, va ser redactor en cap del *The Times* i subdirector del *The Independent*. Hi insisteixo: ser simpàtic i tenir un quocient intel·lectual de més de 130, és compatible.

Bill Bryson, un periodista simpàtic ARXIU

Breu història de gairebé tot és un llibre més enllà de l'assaig tradicional, perquè Bryson hi incorpora diàlegs amb persones entrevistades, descripcions de, per exemple, sales de museus, punts de vista personals (amb ironia britànica) i moltes anècdotes entre les dades estrictament científiques. Podria comentar desenes de detalls d'un llibre tan ampli en tots els sentits, però m'haig de limitar a fer-ne un pessic: el Museu d'Història Natural de Londres conté uns 70 milions d'objectes de tots els regnes de la vida i cada any se n'afegixen uns 100.000 a la col·lecció. Hi ha 780.000 espècimens de molles curosament catalogats, i tot d'aficionats que visiten el museu cada setmana, com ara un tal Norman, ara ja ancià i jubilat, que ha dedicat 42 anys a estudiar una sola espècie de planta, l'hipèric; un fet increïble en l'època de la multifuncionalitat, del deixar-ho tot a mitges i dels missatges de 140 caràcters explicant banalitats. *